

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.
Tel./fax: 022 20 34 91, tel.: 022 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md
Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2, București.
Tel./fax: 210 80 51. E-mail: romania@cartier.md
Cartier & Roman LLC, Fort Lauderdale, SUA. E-mail: usa@cartier.md
Suport juridic: Efrim, Roșca și Asociații
www.cartier.md

*Cărțile Cartier pot fi procurate online pe shop.cartier.md
și în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.
Cartier eBooks pot fi procurate pe iBooks, Barnes & Noble și www.cartier.md*

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 022 21 42 03.
E-mail: librariadincentru@cartier.md
Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 022 24 10 00.
E-mail: librariadinhol@cartier.md

Comenzi CARTEA PRIN POȘTĂ

CODEX 2000, Str. Toamnei, nr. 24, sectorul 2, 020712 București, România
Tel./fax: (021) 210.80.51
E-mail: romania@cartier.md
www.cartier.md

Taxele poștale sunt suportate de editură. Plata se face prin ramburs, la primirea coletului.

Colecția *Biblioteca deschisă* este coordonată de Vasile Ernu

Editor: Gheorghe Erizanu
Lector: Valentin Guțu
Coperta colecției: Vitalie Coroban
Coperta: Vitalie Coroban
Design/tehnoredactare: Mircea Cojocaru
Prepress: Editura Cartier
Tipărită la Bons Offices

Christian Kracht

IMPERIUM

Originally published in the German language as „Imperium” by Christian Kracht.

© 2012, Verlag Kiepenheuer & Witsch GmbH & Co. KG, Cologne/Germany.

Christian Kracht

IMPERIUM

Ediția I, iunie 2016

© 2016, Editura Cartier pentru prezenta ediție. Toate drepturile rezervate.

Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Kracht, Christian.

Imperium: Roman/Christian Kracht; trad. din germ. și note de Andrei Anastasescu;
cop.: Vitalie Coroban. – Chișinău: Cartier, 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 192 p. –
(Colecția „Biblioteca deschisă”/coord. de Vasile Ernu, ISBN 978-9975-79-922-5).
500 ex.

ISBN 978-9975-86-081-9.

v821.112.2(494)-31=135.1

K 80

Pentru Hope

*Grave et religieux il reprend sa calme attitude:
il demeure – symbole qui grandit – et, penché
sur l'apparence du Monde, sent vaguement en lui,
résorbées, les générations humaines qui passent.*¹
André Gide

*Naked people have little or no influence on society.*²
Mark Twain

---

¹ „Grav și religios, își reia înfățișarea calmă: rămâne nemișcat – simbol ce se mărește – și, aplecat deasupra aparenței Lumii, simte nelămurit în el, resorbite, generațiile omenеști cum trec” (*fr.*) – André Gide, „Tratatul despre Narcis”, în *Întoarcerea fiului risipitor*, trad. de Magda Răduță, București, 2015.

² Oamenii goi nu influențează decât prea puțin sau deloc mersul societății (*engl.*).

Partea întâi

Sub norii lungi și albi, sub soarele splendid, sub firmentul luminos, se auzi mai întâi un sunet prelung de goarnă, apoi clopotul vaporului bātu energetic ora prânzului, iar un boy malaez traversă puntea superioară cu pasul lin, pe vârful picioarelor, ca să-i trezească, apăsându-i precaut pe umăr, pe călătorii care adormiseră la loc îndată după micul dejun îmbelșugat. În fiecare dimineață, societatea *Norddeutscher Lloyd*¹ – fie-i numele blestemat! – avea grijă, prin măiestria bucătarilor chinezi cu părul împletit în cozi lungi, ca pasagerii de la clasa întâi să primească delicioase mango Alphonso din Ceylon, tăiate-n lungime și aranjate cu artă, ochiuri cu slănină, la care se adăugau piept de pui marinat cu ardei iute, creveți, orez aromatic și un porter englezesc zdravăn. Îndeosebi consumul acestei din urmă băuturi le conferea un aer din cale-afară de grosolan, aproape destrăbălat plantatorilor care se întorceau în colonii și care – îmbrăcați în flanela albă a breslei lor – nu se întinseseră cuviincios, ci se lăbărțaseră de-a dreptul în șezlongurile de pe puntea superioară a pachebotului *Prinz Waldemar*. Nasturii pantalonilor descheiați la brâu le atârnav de cusăturile slăbite, iar jiletile lor erau pătate de sus până jos cu sos șofraniu de curry. Era o priveliște cu totul și cu totul respingătoare. Nemți vulgari, cu obrazul spelb și țepos, semănând la chip cu porcii-furnicari

---

¹ Una dintre cele mai importante companii maritime germane, înființată în 1857, la Bremen.

zăceau acolo și se deșteptau încet din siestă – nemți la zenitul influenței lor mondiale.

Așa sau cam așa gândea tânărul August Engelhardt, în timp ce-și trecea unul peste altul picioarele subțiri, îndepărta cu mâna de pe veșmânt câteva firimituri imaginare și privea înfuriat peste parapet marea uleioasă și netedă. Fregate însoțeau în zbor, de-a stânga și de-a dreapta, pachetbotul, care nu se îndepărta niciodată cu mai mult de o sută de mile marine de uscat. Ieșeau din apă și se scufundau la loc – mari vânători semănând cu coada-rândunicii, cărora orice navigator pe Mările Sudului le iubea acrobațiile desăvârșite prin văzduh și curioasele manevre prin care-și urmăreau prada. Engelhardt se extazia și el în fața păsărilor din Oceanul Pacific, mai ales a păsării-clopoțel, *Anthornis melanura*; pe când era copil, obișnuia să cerceteze ore-n șir, în foliante, aceste păsări – cu splendidul și bogatul lor penaj ce scânteia sub soarele dogoritor al imaginației de copil –, trecându-și degetele mici peste ciocurile lor, peste penele multicolore. Acum însă, când zburau aieva pe deasupra lui, Engelhardt nu mai avea ochi pentru ele, ci doar pentru plantatorii planturoși, care, purtând în ei sifilis terțiar de mult netratat, se întorceau pe plantațiile lor, iar acum, aplecați peste articolele aride și greoaie din *Der Tropenpflanzer*¹ și din *Deutsche Kolonialzeitung*², adormiseră și visau plescăind din limbă la mici negrese cafenii cu sâni goi.

Cuvântul *plantator* nu era potrivit, căci noțiunea aceasta presupunea demnitate, un mod savant de a te înțelețnici cu

---

¹ Literal: „Plantatorul de la tropice” (*germ.*).

² Literal: „Ziarul colonial german” (*germ.*).

natura și cu miracolul sublim al creșterii; nu, de fapt ar fi trebuit să spună *administratori*, căci asta erau și nimic mai mult, administratori ai așa-zisului progres, acești filistini cu mustățile lor tunse scurt (după moda de la Berlin sau München din urmă cu trei ani) sub nările străbătute de vinișoare roșii ce fremătau strașnic de câte ori bărbații dădeau aerul afară pe nas și, dedesubt, cu buzele lor buretoase, fâlfâitoare, de care atârnavu bășici de salivă gata parcă să urce de la sine în văzduh – ca baloanele de săpun din jocurile copiilor – dacă s-ar fi putut elibera din cleioasa lor stare labială.

Cât despre plantatori, văzuseră pe sub pleoapele întredeschise, șezând ceva mai departe, un pachet de nervi tremurător, care n-avea nici douăzeci și cinci de ani, cu ochi melancolici de salamandă, slab, sfrijit, pletos, purtând o mantie informă, de culoarea cojii de ou, cu barba lungă atingându-i întruna haina fără guler, și s-or fi întrebat pesemne o clipă ce căuta acolo insul acesta care, la fiecă al doilea mic dejun, ba chiar la fiecă prânz, ședea singur la o masă în fața unui pahar cu suc, tăind cu grijă în felii o jumătate de fruct tropical, apoi, când ajungea la desert, desfăcând o cutie de carton, de unde muta cu lingura într-un pahar cu apă un praf maroniu, asemănător unei pudre și care, după toate aparențele, era pământ pulverizat. Și, ce să vezi, mai și mânca budinca asta de pământ! Ce exaltat! Un misionar fără doar și poate, vădit anemic, nepregătit pentru viață. La urma urmei, neinteresant. Și mai ales inutil să-și piardă vremea gândindu-se la el. Îi dădură în sinea lor un an în Pacific, scuturată din cap, făcură ochii mici și adormiră la loc, murmurând ceva nedeslușit.

Sforăiturile sonore, huruitoare însoțiră vasul german de-a lungul Filipinelor americane, prin strămtorea Luzon (oco-

lind însă Manila, căci nu era sigur dacă războiul ce cuprinsese colonia avea să se termine cu bine), pe apele unde se afla teritoriul în aparență nesfârșit al Indiilor Olandeze și, în cele din urmă, până la protectoratul german.

Nu...! Cât îi detesta! Nu, nu și iarăși nu! Engelhardt deschise lucrarea de referință a lui Schlickeysen *Fructe și pâine*, o închise la loc și o deschise iar, încercă zadarnic să citească două-trei paragrafe și, cu un ciot de creion – nelipsit din buzunarul mantiei lui –, își făcu niște notițe pe marginea unei pagini, pe care, îndată ce termină de scris, nu le mai putu descifra.

Vaporul înainta legănându-se domol sub cerul fără nori. La un moment dat Engelhardt zări în depărtare un pâluc de delfini, dar nici nu-și puse bine la ochi binoclul împrumutat de la căpitan, că animalele se și scufundară la loc în străfundurile mării. Curând ajunseră la pitoreasca insulă Palau și, după ce predară sacii de poștă, își văzură de drum. La următoarea oprire, pe coastele insulei Yap, câteva pirogi cu furcheți se apropiară șovăielnic de pachebot; vâslașii aveau de vânzare jumătăți de porc și rădăcini de ignamă, dar nici pasagerii, nici echipajul nu arătară vreun interes față de aceste mărfuri; când să întoarcă, una dintre pirogi fu prinsă în vârtejul stârnit de elicele vaporului și se izbi de bordaj. Insularul se salvă sărind în mare, însă barca i se sfărâmă în două, iar alimentele, pe care niște mâini brune le ridicaseră spre cer cu o clipă înainte, se legănav acum pe apa înspumată; Engelhardt, strângând într-o mână cartea lui Schlickeysen și aplecându-se mult peste parapet să privească în jos, se înfioră la vederea unei jumătăți de porc care pluti o vreme, cu tendoanele însângerate atârându-i într-o parte, apoi se scufundă încet în adâncurile indigo ale oceanului.

Prinz Waldemar era un pachebot de trei mii de tone, solid și modern, care, venind de la Hong Kong o dată la douăsprezece săptămâni, străbătea Oceanul Pacific în drum spre Sydney și ajungea în zona protectoratului german, mai cu seamă în Noua Pomeranie, unde acosta pe țărmul peninsulei Gazelle, la Herbertshöhe, noua capitală situată în golful Blanche (mai exact, la unul dintre cele două debarcadere ale ei), al cărei bazin navigabil trecea, dintr-un capriciu optimist, drept port.

Herbertshöhe nu era Singapore; era compus în principal din cele două punți de lemn și din câteva alei late ce se întretaiau, alei de-a lungul cărora fuseseră construite factoriile Forsayth, HERNsheim & Co și Burns Philp, mai mult sau mai puțin impozante, în funcție de unghiul din care le priveai. Existau și o clădire mai mare – clădirea societății Jaluit, care făcea negoț cu guano pe insulele Yap și Palau –, o secție de poliție, o biserică și cimitirul ei deosebit de pitoresc, hotelul *Fürst Bismarck*, hotelul concurent *Deutscher Hof*, căpitania portului, două-trei taverna, un *Chinatown* fără însemnătate, un club german, un mic spital aflat sub paza și sub ocrotirea doctorilor Wind și Hagen și, în fine, reședința guvernatorului, situată puțin deasupra orașului, pe o colină acoperită cu iarbă de un verde ce strălucea ireal în lumina amiezii. Era însă un oraș în plină ascensiune, un onorabil oraș german, iar dacă unii-l numeau „târgușor prăpădit”, o făceau cu intenții zeflemitoare sau atunci când ploua cu găleata și nu mai deslușeai nimic la mai mult de zece metri depărtare de propriu-ți nas.

După ploile torențiale de la amiază, soarele își făcea apariția cu sfințenie la ora trei fix, iar în clarobscurul ierbii înalte umblau țațoș păsări strălucind în culori dintre cele mai

vii, care-și curățau penajul picurând. Apoi, în băltoacele de pe alei, pe sub cocotierii înalți, vedeai zbenguindu-se copii de băștinași, desculți, goi în mare parte, unii îmbrăcați doar cu niște nădrași scurți și zdrențuiți (făcuți mai mult din găuri decât din stofă), și având pe cap un păr lănos, care, dintr-un capriciu comic al naturii, era blond. Pentru ei, Herbertshöhe se chema *Kokopo*, nume cu sonoritate vădit mai plăcută și în primul rând mai frumos de rostit.

Spre deosebire de posesiunile africane ale Maiestății Sale, împăratul Wilhelm al II-lea, protectoratele germane din Oceanul Pacific (specialiștii căzuseră de acord asupra acestui punct) erau pe de-a-ntregul inutile. Câștigurile aduse de negoțul cu copră, cu guano și cu sedef nu erau nici pe departe suficiente ca să întrețină un imperiu atât de vast, risipit în imensitatea Pacificului. Cu toate acestea, în Berlinul îndepărtat se vorbea despre insule ca despre un șirag de perle prețioase și scânteietoare. Coloniile din Pacific aveau o sumedenie de susținători și de adversari, dar, dintre toți, social-democrații, încă tineri pe atunci, obișnuiau să pună cel mai apăsător în discuție relevanța posesiunilor din Mările Sudului.

Asta e perioada în care se desfășoară acțiunea cronicii noastre, iar pentru a o istorisi trebuie să avem în vedere și viitorul, căci relatarea noastră se situează chiar în zorii secolului XX, care, până spre jumătatea lui, promitea să devină, după cum știm, secolul germanilor, secolul în care Germania urma să ocupe locul de frunte și de onoare – un loc bine meritat – la masa lumii, ceea ce părea întru totul verosimil din punctul de vedere al noului secol, care la acea dată abia împlinise câțiva ani dintr-o viață de om. Acum urmează povestea unui singur german – destinat să-i reprezinte pe ceilalți –, povestea unui romantic care a fost și el, ca mulți

din această specie, un artist neîmplinit, iar dacă în mintea cititorului se vor ivi uneori anumite paralele cu un romantic și vegetarian german de mai târziu, care poate ar fi făcut mai bine să rămână la șevaletul lui, ele sunt pe de-a-ntregul voite și, pe bună dreptate – iertată fie-mi exprimarea! –, coerente *in nuce*. Doar că acest din urmă romantic nu e, în clipa de față, decât un băiețandru plin de coșuri și cam bizar, căruia tatăl lui îi trage scatoalcă după scatoalcă. Dar așteptați: băia-tul crește, crește.

La bordul lui *Prinz Waldemar* se afla, carevasăzică, tânărul August Engelhardt din Nürnberg, purtător de barbă, vegetarian, nudist. Cu câțva timp în urmă publicase în Germania o carte cu un titlu exaltat – *Un viitor fără griji* –, iar acum călătorea spre Noua Pomeranie ca să cumpere pământ pentru o plantație de cocos – încă nu știa cât anume și în ce loc. Avea să devină plantator, dar nu din lăcomie de profit, ci din credința profundă că, prin măreața lui idee, va schimba o dată pentru totdeauna lumea ce-i părea potrivnică, proastă și crudă.

După ce eliminase metodic din dieta lui toate celelalte alimente, socotindu-le impure, Engelhardt descoperise ca prin farmec fructul cocotierului. Altă posibilitate pur și simplu nu exista; *cocos nucifera* era – Engelhardt ajunsese singur la acest adevăr – încoronarea proverbială a creației, era fructul copacului lumii, Yggdrasil. Creștea în partea cea mai de sus a cocotierului, întors spre soare și spre Domnul Dumnezeu cel luminos; ne dăruia apă, lapte, grăsime de cocos și pulpă de fruct hrănitoare; îi oferea omului – fenomen unic în natură – elementul seleniu; din fibrele lui se împleteau rogojini, se făceau acoperișuri și funii, din tulpina cocotierului se confecționau mobile și se clădeau case întregi; din sâmb-

burele lui se producea ulei, menit să alunge întunecimea și să ungă pielea; până și coaja scobită, goală pe dinăuntru a nucii devenea un recipient minunat, din care se făceau cupe, linguri, ulcioare, ba chiar și nasturi; în sfârșit, coaja ei goală nu numai că ardea mult mai bine decât lemnul de foc tradițional, dar, arzând, scotea un fum ce îndepărta de minune țânțarii și muștele; pe scurt, nuca-de-cocos era desăvârșită. Cine se hrănea exclusiv cu ea ar fi devenit asemenea lui Dumnezeu, ar fi devenit nemuritor. Dorința cea mai arzătoare a lui August Engelhardt – ba mai mult, chemarea lui – era să înființeze o colonie de cocovori. El se socotea profet și misionar deopotrivă. Din acest motiv călătorea acum în Oceanul Pacific, care ademenise deja nenumărați visători cu cântecele de sirenă ale paradisului.

Prinz Waldemar își urma drumul drept, scoțând pe coș rotocoale de fum gros. Iar în timp ce, de două ori pe zi, erau deșertate peste bord mari găleți cu resturi de mâncare, departe în sud, la orizont, se perindau coasta întunecată a ținutului numit Kaiser-Wilhelms-Land, muntele Finisterre – după cum scria, misterios, pe harta lui Engelhardt – și țările de dincolo de ele, neexplorate, pline de primejdii, pe unde nu călcase picior de german. Acolo creșteau o sută de miliarde de cocotieri. Engelhardt nu fusese câtuși de puțin pregătit pentru frumusețea aproape dureroasă a Mărilor Sudului; razele soarelui străpungeau norii aidoma unor stâlpi de lumină, iar seara o strălucire difuză și pașnică învăluia coastele și, pe coaste, șirurile de munți care, dispuse în trepte, se prelungeau la infinit în zaharoasa lumină violetă a asfințitului.

Un domn în costum colonial și cu pince-nez la ochi se apropie de el; deși rotofei la trup, părea mai puțin tâmp decât colegii lui, iar Engelhardt fu cuprins numaidecât de acea

sfială aproape bolnăvicioasă ce punea stăpânire pe el ori de câte ori întâlnea oameni plini de ei și convinși până-n vârful unghiilor de corectitudinea faptelor lor și a felului lor de a fi. Îl întrebă dacă știa cum se cheamă jilțul pe care el, Engelhardt, și ceilalți pasageri moțâiau după-amiaza pe puntea vaporului. Engelhardt făcu semn că nu, apoi își înclină capul sugerând că voia să se cufunde din nou în lectura lui Schlickeysen, dar plantatorul – după ce se prezentă, cu o minusculă plecăciune, drept domnul Hartmut Otto – mai făcu un pas spre Engelhardt, ca pentru a-i împărtăși un secret foarte important. Datorită rezemătorilor pentru picioare ce pivotau în față, jilțul de pe punte purta numele – și acum să se țină bine! – de *Bombay fornicator*¹.

Engelhardt nu prea înțelese, și oricum calambururile cu tentă sexuală i se păreau suspecte, el socotind actul sexual drept ceva cât se poate de firesc, un dar pe de-a-ntregul divin, nu parte a unei discipline milităroase greșit înțelese, care înfrâna pornirile oamenilor. Dar nu spuse nimic, ci se mulțumi să-l scruteze cu oarecare nedumerire pe plantator. Acum domnul Otto se văzu nevoit să dea înapoi – pentru a spune astfel – și, făcând o serie de gesturi rapide cu mâna ca și cum ar fi vrut să șteargă ceva, își enumeră afacerile din protectoratul german. Hai să nu ne mai gândim la asta, spuse el și se lăsă cu aplomb în partea inferioară a jilțului, slăbindu-și puțin gulerul cămășii, care se înmuiase din cauza umidității aerului și a transpirației. Plecase – începu să povestească, în timp ce-și ridica spre cer vârfulurile mustății, răsucindu-le artistic între degete – plecase la vânătoare de *Para-*

---

¹ Literal: „desfrânatul din Bombay” (engl.).

disaeidae, păsările-paradisului, ale căror pene se vindeau în prezent – îl asigură – la prețuri as-tro-no-mi-ce în saloanele Lumii Noi, de la New York și până la Buenos Aires. Nemaiputând să întreprindă nicio manevră de ocolire în direcția cărții lui – căci Otto se instalase comod în jilț –, Engelhardt se interesă dacă păsările își pierdeau viața în acest scop. În cazul ideal, *nota bene*, animalul era jumulit pe viu – desigur, unii negustori se mulțumeau să culeagă de pe pământul junglei podoaba ce li se desprindea păsărilor-paradisului din partea posterioară; el însă, Otto, nu dădea doi bani pe aceste metode. Era musai ca penele să prezinte urme de sânge pe cotor, ca semn al calității, pentru a spune așa, în caz contrar nici nu se gândea să le cumpere. Engelhardt se strâmbă, pradă unui vag disconfort, și tocmai atunci sună clopotul ce anunța prânzul, iar Otto îl apucă domol, dar stăruitor de braț, rugându-l să-i acorde favoarea de a lua masa cu el.

Hartmut Otto era, la drept vorbind, un om moral, chiar dacă decența lui era rodul veacului abia încheiat, iar el nu prea avea înțelegere pentru epoca nouă ce mijea acum și al cărei protagonist avea să fie August Engelhardt. Firește că vânătorul de *Paradisaeidae* îi citise pe naturaliștii progresiști, de pildă pe Alfred Russel Wallace, pe Lamarck sau pe Darwin – și nu fără o anumită acribie, aplicată mai ales lucrărilor lor taxonomice –, dar pe lângă că-i lipsea credința în modernitate ca proces cumulativ era incapabil să recunoască și să accepte un spirit radical (cum fuseseră, bunăoară, Wallace și Darwin) dacă s-ar fi întâlnit cu el față în față, din întâmplare, ca acum, într-o călătorie cu vaporul – căci fie și numai vegetarianismul era, în ochii lui Otto, un motiv suficient pentru a-l socoti pe Engelhardt vrednic de anatemă.

Engelhardt se lăsă condus fără voie la masă, în salonul de la clasa întâi. Acolo – mesenii, șezând pe scaune grele, neogotice, ale căror speteze erau umplute cu păr de cal, își odihneau privirea pe reproduceri în rame de aur după maeștrii olandezi – acolo deci, la un semn făcut de Otto în direcția stewardului malaez, lui Engelhardt i se aduse – cu totul contrar obișnuințelor lui alimentare de zi cu zi – o farfurie cu tăieței aburinzi și un cotlet de porc aseasonat din belșug cu zeamă maronie de friptură. Engelhardt privi cu scârbă fățișă bucata de carne întinsă dinaintea lui pe patul de tăieței și scânteind pe margini în tonuri albastre.

Otto, care la urma urmei era bonom din fire, își spuse că tânărul din fața lui se fâstâcise pesemne, neștiind, în calitate de pasager la clasa a doua, cum avea să plătească un asemenea prânz, extravagant totuși pentru el, așa că-l îndemnă să mănânce din cotletul de porc – ba da, ba da, vă rog frumos, sunteți invitatul meu! –, la care Engelhardt îi răspunse politicos, dar cu toată fermitatea conștiinței lui (și a lui Schopenhauer, și a lui Emerson): nu, mulțumesc! explicându-i că era vegetarian declarat în general și fructivor în particular, apoi îi ceru îngăduința să comande o salată verde, neasezonată, fără sare și piper.

Negustorul de păsări amuți o clipă, puse cuțitul și furculița, pe care le ținuse mai înainte deasupra farfuriei, la loc în stânga și-n dreapta acesteia, icni, își tamponă cu șervețelul buza superioară și mustața, apoi izbucni într-un hohot de râs: lătra, behăia, pufnea zgomotos, ba-i dădură chiar și lacrimile; mai întâi, șervețelul ateriză pe podea, apoi o farfurie se făcu țândări și, repetând întruna cuvintele *salată și fructivor*, Otto se înroși ca racul, ca și cum ar fi fost pe punctul să se sufoce. În timp ce niște inși de la masa vecină se repeziră să-l elibe-

reze – aplicându-i ample lovituri în spate – de așchiile de os despre care credeau că-i poposiseră în trahee, August Engelhardt, așezat în fața lui, cu ochii în pământ, își bălăbănea repede, maniacal piciorul drept încălțat în sanda, pe care-l ținea cruciș peste glezna stângă. Un bucătar chinez veni în fugă din bucătărie, ținând încă în mână un tel picurând.

Se formară două tabere, care începură să se certe din răspuseri și, în toată zarva aceea, Engelhardt desluși câteva propoziții: era vorba de dreptul lui, al lui Engelhardt, de a respinge consumul de carne; în afară de asta vorbeau despre sălbatici, dacă mai era îngăduit să fie numiți astfel, după cum observă un proprietar de plantații; sau ce, se ajunsese atât de departe încât un german din protectorat să nu mai facă deosebire între un băștinaș și un renan?! Ba ar trebui să se socotească fericiți, era de părere tabăra potrivnică, că aveau în meniu produse vegetale, de vreme ce într-o bună parte din voiosul nostru imperiu insular se trecuse din nou, de multă vreme, la antropofagie, după ce sălbaticii fuseseră dezvățați anevoie, prin pedepse draconice, de această deprindere. *Aș, prostii! Nimic nou!* strigară ceilalți. Ba da, ba da, chiar acum patru luni fusese devorat un pater, dincolo, la Slujitoarele Duhului Sfânt, în Tumleo. Mădularele cuviosului care nu fuseseră consumate pe loc fuseseră puse în saramură, transportate pe apă, în susul coastei, și vândute în Indiile Olandeze de Est.

Puțin lipsi ca Engelhardt să fie copleșit de rușine; se făcu alb la față, apoi roșu, după care dădu să se ridice cu gând să părăsească acest salon necuviincios. Netezi șervețelul în fața lui, pe masă, și-i mulțumi lui Hartmut Otto încet, aproape inaudibil, fără urmă de ironie. Un proprietar de plantații îl apucă însă brutal de brațul subțire pentru a-l împiedica să

plece, dar Engelhardt reuși să se descotorosească de el smucind din umeri, străbătu din câțiva pași încăperea și deschise ușa salonului care dădea direct pe punte. Acolo se opri locului, agitat, și își trecu mâna peste frunte. Iar în timp ce respira umedul aer tropical, întrebându-se dacă n-ar fi trebuit, oare, să se țină totuși de parapetul punții-promenadă, apoi însă respingând imediat această idee – pe care o socoti lipsită de vlagă –, căzu pradă unei singurătați adânci, abisale, cum nu simțise niciodată în Franconia lui de baștină. Nimerise între oameni înfiorători, între barbari cruzi și fără inimă.

Dormi prost în noaptea aceea. La mare depărtare, o furtună trecu prin dreptul lui *Prinz Waldemar*, iar fulgerele ce pulsau răzleț pe cer, după un ritm dezordonat, scâldau la răstimpuri vaporul într-un alb imaculat, cu luciri pale, fantomatice. În timp ce se răsucea într-o parte și-n alta în așternuturile umede, iar în clipele de groază dintre somn și veghe vedea contururile Angliei, pe care fulgerele îndepărtate le proiectau în chip năstrușnic pe tavan, visă, când dormi mai profund într-un târziu – din furtună nu mai rămăseseră decât niște bubuituri înfundate, abia deslușite – visă, după cum spuneam, un templu cultic, ridicat pe țărmul unei Mări Baltice fără vânt, sub soarele palid al asfințitului, templu iluminat de torțe vikinge înfipite-n nisip. Acolo avea loc o înmormântare; oamenii Nordului vegheau, drepti și neclintiti, lângă templu. La picioarele lor, niște copii cu părul blond, împletit pe cap într-o cunună, cântau molcom din fluiere de os. Pluta pe care era culcat mortul fu împinsă pe mare în lumina tot mai slabă a amurgului, o namilă de bărbat, cu apa ajungându-i până la șolduri, dădu foc vreascurilor, iar pluta, cuprinsă treptat de flăcări, alunecă lin, melancolic spre miazănoapte, spre Hiperboreea.